

Ivana
Čapeta
Rakić

Najljepši poklon petnaestoj obljetnici Odsjeka za konzervaciju- -restauraciju i Umjetničke akademije u Splitu

*Deveta međunarodna konferencija studija konzervacije-restauracije
Split, 13. – 14. travnja 2012.*

Kada je 2004. godine održana prva studentska konferencija konzervacije-restauracije u organizaciji Odsjeka za konzervaciju-restauraciju Umjetničke akademije u Splitu, bila je zamišljena kao susret između studenata splitske Akademije i Odjela za restauriranje i konzerviranje umjetnina zagrebačke Akademije likovnih umjetnosti. Ovogodišnja, deveta po redu konferencija čiji su inicijatori ponovno bili domaćini, održala se 13. i 14. travnja u prostorijama Sveučilišne knjižnice u Splitu. Osim što je u međuvremenu postala *Međunarodna konferencija studija konzervacije-restauracije*, prometnula se u mjesto susreta ne samo studenata već i mladih, diplomiranih konzervatora-restauratora, magistara/magistrice konzervacije-restauracije te mjesto razmjene iskustava njihovih mentora, profesora te članova struke.

Mnogobrojnom se skupu u pozdravnom dijelu programa obratio dr. sc. Branko Matulić, dekan Umjetničke akademije u Splitu, koji nije krio zadovoljstvo što se ovogodišnja konferencija održava ponovno u Splitu, jer se preklapa sa petnaestom godišnjicom postojanja Umjetničke akademije kao i njegova matičnog Odsjeka za konzervaciju-restauraciju. Sagita Mirjam Sunara, docentica na istom Odsjeku i predsjednica Organizacijskog odbora ovogodišnjeg kongresa, u uvodnom je govoru predstavila sve novosti koje su od ove godine organizatori uveli u program, a koje su po našem sudu bitno utjecale na

podizanje razine kvalitete skupa. Tako je prvi put tiskana brošura koja sadrži satnicu i raspored programa konferencije te sažetke svih izlaganja na hrvatskom i engleskom jeziku. Prazan prostor predviđen za bilješke ispod svakog sažetka u brošuri, pokazao se također vrlo praktičnom inovacijom. Novost predstavlja i internetska stranica (www.konferencija-restauracija.com) koja sadrži sve relevantne podatke o konferenciji i programu te upute za izlagače i posjetitelje. Na stranici su predviđene rubrike u kojima će biti objavljeni cjeloviti tekstovi s izlaganja, iako se organizatori nadaju da će iza budućih kongresa ostaviti pisani trag u formi cjelovitog tiskanog izdanja, što će, dakako, ovisiti o materijalnim mogućnostima.

U ovogodišnjem je programu sudjelovalo ukupno četrnaest predavača s Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu (dalje ALU), Sveučilišta u Dubrovniku (dalje OZUR), Akademije za likovnu umjetnost i oblikovanje Sveučilišta u Ljubljani (dalje ALUO) te Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu (dalje UMAS). Izlaganja su tematski pokrivala gotovo sva područja uže specijalnosti konzervatorsko-restauratorske struke, a novost je što su prvi put bila grupirana u pet tematskih blokova: Umjetnost i arhitektura, Metodologija restauratorskog zahvata, Dijagnostika ispitivanja i tehničke analize, Suradnja u očuvanju kulturne baštine i Ugrožena baština. U prvoj su sesiji svoja predavanja izložili: Anđela Razlog (UMAS) koja je

predstavila rezultate višegodišnjih konzervatorsko-restauratorskih radova na stropnom osliku palače Bajamonti-Dešković u Splitu. Izlagačica je naglasila kako je riječ o iznimno zahtjevnom konzervatorsko-restauratorskom postupku koji je uključivao demontažu cjelokupnog stropa u jugozapadnom salonu, te je upozorila na važnost čuvanja ovoga fresko oslika kao jednoga od rijetkih u splitskoj slikarskoj baštini 19. stoljeća. Perica Ivešić (ALUO) predstavio je temu naslovljenu *Konzervatorsko-restauratorske smjernice i zahvati na kapeli u Pržanu*; kapela je dislocirana sa svog izvornog mjesta i značajno oštećena utjecajem atmosfere. U prvoj je sesiji najveći interes ipak pobudila Tea Trumbić (ALU) s temom *Grafiti (20.-21. st. - različiti aspekti u konzervatorsko-restauratorskom postupku*. Ona je izložila dva aspekta pojave grafita, koji mogu biti uzrok oštećenja zaštićenog objekta kulturne baštine, ali i dokument suvremenog likovnog izražavanja. Svojom je prezentacijom izazvala manju raspravu o očuvanju *street arta*, pa držimo da bi i u budućim susretima trebalo poticati na teme o konzervaciji suvremene umjetnosti. U drugoj su se sesiji predstavile Tina Bertović i Marija-Elena Lučić (ALU) s temom *Konzervatorsko-restauratorski radovi na slici Marijino uznesenje iz franjevačkog samostana u Virovitici*, Martina Tekavec (ALUO) s temom *Problematika ponovnog konzervatorsko-restauratorskog zahvata na drvenoj gotičkoj skulpturi Marije iz Ribnice* koju je izložila na engleskom jeziku, i Maja Sučević Miklin (ALU) koja je pod naslovom *Kritički osvrt na metode restauriranja slika na drvenom nositelju kroz povijest prezentiranja simulaciju transfera slike s drvenog nosioca na platno*, koji je osobno izvela na vlastitoj kopiji ikone sv. Petra.

U poslijepodnevnoj sesiji referate su održali: Anka Batič (ALUO) s temom *Utjecaj temperature i relativne vlažnosti zraka na slike Križnog puta Antona Čebeja u crkvi sv. Ivana Krstitelja te prijedlozi za poboljšanje stanja*; Mateo Miguel Kodrič Kesovia (OZUR) s temom *Konstruktivska analiza tekstilnih materijala u dijagnostičkom istraživanju predmeta* te Ante Jureškin (UMAS) s temom *Analiza konsolidacije kamena FT-IR spektrometrijom*.

S obzirom na to da je interes za sudjelovanjem u ovogodišnjem kongresu iskazalo mnogo više participanata nego što to dozvoljavaju pravila kongresa (maksimalno četiri predstavnika svakog fakulteta op.a.), uvedena je i novost predstavljanja konzervatorsko-restauratorskih tema i projekata studentskim posterima. Deset postera, također raznorodne tematike bilo je izloženo u kongresnoj dvorani, a moglo ih se razgledati u stankama između izlaganja te ujedno porazgovarati s njihovim autorima.

Po završetku prvoga dana izlaganja organiziran je okrugli stol s važnom temom naslovljenom *Restauratori: što nakon diplome?*. Povod za ovu temu bio je članak 7. Pravilnika o stručnim zvanjima u konzervatorsko-restauratorskoj djelatnosti (2003.) koji propisuje uvjete za stjecanje stručnog zvanja konzervatora-restauratora: restauratorski studij, odnosno druga visoka stručna sprema, dvije godine radnog iskustva u struci i položen stručni ispit za konzervatora-restauratora. O svim problemima koji su proizašli iz važećeg pravilnika govorili su pozvani gosti: Elena Jurić, Ivana Letilović i Lana Kekez kao predstavnice mladih diplomiranih konzervatorica-restauratorica odnosno magistrice, zatim Elena Gudelj, voditeljica Odsjeka aktivne politike zapošljavanja splitskoga HZZ-a, Elvira Šarić-Kostić, ravnateljica Muzeja Grada Splita i Milivoj Hekman kao diplomirani pravnik. Iz osobnih iskustava mladih restauratorica iskristalizirao se temeljni problem važećeg zakona. On se očituje u činjenici da su za pristupanje državnom ispitu potrebne dvije godine radnog iskustva u struci, dok se poticajnim mjerama HZZ-a, koje su trenutno na snazi, predviđaju ugovori i sredstva za volontiranje i stručno osposobljavanje u trajanju od samo jedne godine. Milivoj Hekman je upozorio da se takve mjere ne mogu nazvati stručnim osposobljavanjem s obzirom na to da kandidate one dovode samo do pola puta. Zaključci okruglog stola, čija je rasprava uz brojna pitanja iz publike trajala čitava dva sata, bit će objavljeni na internetskim stranicama konferencije, a zahtjevi

za izmjenama u važećem Pravilniku kojima se traži skraćivanje stručnog osposobljavanja na trajanje od jedne godine bit će poslani nadležnom Ministarstvu.

U jutarnjoj sesiji drugog dana su izlaganja svojih tema predstavili Helena Ugrina (UMAS) s naslovom *Arheološka istraživanja, konzervacija i restauracija keramičkih predmeta iz podmorja uvale Starog Grada na Hvaru*, Ana Šarić (ALU) koja je govorila o ERASMUS programu razmjene studenata i *Radovima na slici Sv. Franjo Asiški na Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu*, a zapaženo predavanje koje je izazvalo najveću diskusiju u ovoj sesiji bilo je ono Ines Palčić (ALU), naslovljeno *Suradnja Odsjeka za restauriranje i konzerviranje umjetnina / ALU Zagreb i Dječezanskog muzeja u Zagrebu*. Autorica je ukazala na problem neodgovarajuće pohrane i lošeg stanja vrijednih sakralnih umjetnina koje se nalaze u fundusu spomenutog muzeja, koji kao otvorena ustanova, nažalost, ne postoji već više desetljeća. Posljednju su sesiju zaključila predavanja Ane Čorak (OZUR) pod naslovom *Istraživanje i restauriranje ulomka oslikanog kožnog antependija s poluotoka Pelješca*, i Elene Jurić (UMAS) s temom *Konzervatorsko-restauratorski zahvat na drvenom oslikanom predol-tarniku Mateja Otonija iz crkve sv. Kate na Osiču*. Elena Jurić je za ovo izlaganje ujedno ponijela sa sobom i nagradu za najbolju *Power point* prezentaciju. Naime, lijepa je ovogodišnja novost uvođenje nagrade "Zvonimir Wyrubal" koju je Organizacijski odbor kongresa odlučio dodijeliti u tri kategorije. Tako je uz već spomenutu kolegicu, nagradu za najbolje usmeno izlaganje ponijela Martina Tekavec (ALUO), a za najbolji poster Nataša Treursić koja je prezentirala rezultate dijagnostičkih

istraživanja i izvedenih konzervatorsko-restauratorski radova na Felklovom globusu s prikazom Zemlje iz Pomorskog muzeja u Dubrovniku.

Uvođenje ove nagrade pozdravio je pisanim obraćanjem i Ferdinand Meder, v.d. ravnatelj Hrvatskog restauratorskog zavoda riječima: "Posebno pozdravljam uvođenje nagrade "Zvonimir Wyrubal" jer smatram da se i tim činom odaje priznanje konzervatorsko-restauratorskoj profesiji kao zasebnoj stručnoj i znanstvenoj disciplini, kojoj je i nadalje potrebna svekolika afirmacija kako bi trajno osigurala svoje mjesto i status s razvojnim potencijalima u sustavu zaštite kulturne baštine." Dodjeljivanjem nagrada završen je službeni dio kongresa, a za sve zainteresirane sudionike bio je organiziran i posjet radionicama svih pet specijalističkih usmjerenja Odsjeka za konzervaciju-restauraciju UMAS-a. Tamo su ih dočekali studenti koji su u svakom odjelu prezentirali po jedan zanimljiv primjer zahvata na kojemu trenutačno rade.

Moramo na koncu pohvaliti izlagače koji su se sjajno snašli u prezentiranju svojih tema, od kojih je većina iskoristila prigodu da neposredno iznese svoja zapažanja, dok su se rijetki odlučili na čitanje svojih radova, što je doprinijelo živom interesu auditorija. Sve novosti koje je ove godine odlučio uvesti Organizacijski odbor značajno su poboljšale kvalitetu susreta, pa im na tragu toga želimo daljnji napredak. Čini se da niti datum početka ovogodišnje konferencije koji je pao na petak 13., organizatorima i izlagačima nije uspio pomrsiti račune. x